

	<p>СИЛАБУС</p> <p>НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p> <p>«ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)</p> <p>Спеціальність: <u>ІЗ Туризм та рекреація</u></p> <p>Рік навчання: <u>3-й</u>, семестр <u>6-й</u></p> <p>Кількість кредитів ECTS: <u>6 кредитів</u></p> <p>Назва кафедри: <u>бізнесу та сфери обслуговування</u></p> <p>Мова викладання: <u>українська</u></p>
<p>Лектор курсу</p>	<p>к.е.н., доц. Прилуцький Анатолій Михайлович</p>
<p>Контактна інформація лектора (e-mail)</p>	<p>1508amp@gmail.com</p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Організація екскурсійної діяльності» є обов'язковою компонентою ОПП Туризм.

Загальний обсяг дисципліни 180 год.: лекції – 32 год.; практичні заняття – 28 год., самостійна робота – 120 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, семінарські заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватися знання, отримані з дисциплін: «Українська мова та етнологія», «Туристичне краєзнавство», «Основи туризмознавства», «Рекреологія», «Технологія виробництва та переробки продукції рослинництва», «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва», «Географія туризму», «Історія України», «Кулінарна етнологія», «Фізичне виховання», «Інформаційні системи і технології в туризмі», «Світова культура та мистецтво», «Організація туристичних подорожей», «Страховання в туризмі», «Комунікативний менеджмент», «Спеціалізований туризм (Організація сільського зеленого туризму)», «Планування та організація туристичного бізнесу», «Маркетинг у туризмі».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні дисциплін: «Туроперейтинг», «Економіка туризму» та під час виробничої практики.

Призначення навчальної дисципліни

Сучасна екскурсійна діяльність забезпечує організацію культурного дозвілля туристів та місцевого населення, патріотичне виховання підростаючого покоління, формування світогляду та інтересів особистості. Організація

екскурсій розглядається туристсько-екскурсійними підприємствами як самостійний вид достатньо прибуткової діяльності підприємства.

Дисципліна «Організація екскурсійної діяльності» є одним із професійно-орієнтованих курсів програми підготовки фахівців з туризму. Вона займає провідне місце серед дисциплін професійної підготовки, оскільки жодна подорож не відбувається без здійснення екскурсійної діяльності та надання екскурсійних послуг є стійким, самостійним, динамічним і дохідним напрямом роботи туристських підприємств.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни – набуття здобувачами системи професійних компетенцій з використання основ організації туризму, у розрізі екскурсійної справи, методів її організації та проведення для ефективного господарювання на рівні основної ланки суспільного виробництва послуг – туристичного підприємства; набуття необхідної сукупності теоретичних і практичних знань для вирішення конкретних організаційних завдань на сучасному етапі розвитку туристичної галузі.

Завдання вивчення дисципліни

Завданням вивчення дисципліни є оволодіння знаннями з організації екскурсійного обслуговування в індустрії туризму; засвоєння здобувачами теоретичних основ екскурсійної справи: сутності екскурсії, її основних ознак та функцій, класифікації екскурсій, формування екскурсійної тематики; виявлення основних напрямів і тенденцій розвитку екскурсійного обслуговування в сучасних умовах; набуття студентами навичок роботи з нормативними матеріалами щодо організації екскурсійної діяльності в туристичній індустрії; ознайомлення з методичними прийомами підготовки та проведення екскурсій, технологією створення нової екскурсії, особливостями застосування методичних прийомів показу, розповіді та руху; визначення шляхів удосконалення професійної майстерності екскурсуючих, забезпечення якості екскурсійних послуг; опанування основами методики організації екскурсійного обслуговування різних категорій туристів і екскурсантів.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральною, загальними та спеціальними (фаховими) компетентностями, зокрема:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму та рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу

ЗК05. Прагнення до збереження навколишнього середовища

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії

ЗК13. Здатність планувати та управляти часом

Спеціальні компетентності (ФК):

СК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

СК03. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій

СК07. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту

СК09. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах

СК10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію,

уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал

СК12. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу

СК17. Здатність формувати туристичний продукт Вінницького регіону в сфері внутрішнього сільського зеленого туризму

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території

ПР7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт

ПР8. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися

ПР12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг

ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття

ПР23. Організовувати відпочинок і дозвілля в сільських садибах з популяризацією особливостей Вінницького регіону

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів вищої освіти соціальні навички (soft skills) такі як: комунікативність (робота з інформаційними джерелами), лідерські навички (реалізуються через створення здобувачами презентаційних матеріалів, написання індивідуальних завдань на задану тематику, презентування та обговорення індивідуальних завдань у групі).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ пор.	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Предмет, завдання та загальні поняття і визначення «Організація екскурсійної діяльності»	2	-	6
2	Організація екскурсійної роботи.	2	2	6
3	Методика та техніка проведення екскурсій.	4	2	6
4	Особливості проведення різних видів екскурсій.	2	2	6
5	Історія екскурсійної справи.	2	2	6
6	Туристсько – екскурсійні організації.	2	2	6
7	Класифікація екскурсій.	2	2	6
8	Професійна майстерність екскурсовода.	2	2	6
9	Особливості організації подорожей та екскурсій.	2	2	6
10	Технологічні етапи створення нової екскурсії	2	2	6
11	Техніка ведення екскурсії	2	2	6
12	Розробка оглядової екскурсії м. Вінниця	2	2	6
13	Особливості організації екскурсійної діяльності в сфері зеленого сільського туризму	2	2	6
14	Організація екскурсійної діяльності в сільському зеленому туризмі	2	2	6
15	Особливості розробки екскурсій для сільських зелених садіб	2	2	6
Разом		32	28	120

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Вивчення питань, що виносяться на самостійне опрацювання	30	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять	30	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання презентації за заданою проблемною тематикою)	26	2 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт і тестування	24	2 рази на семестр	Тестування
Разом		120		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Організація екскурсійної діяльності, навч. посіб./ Слатвінська Л. А. Умань: Візаві, 2022. 205 с
2. Організація екскурсійної діяльності: конспект лекцій. / Н.А. Леоненко. Х.: НУЦЗУ, 2019. 167 с.
3. Організація екскурсійної діяльності, навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти спеціальності 242 «Туризм» / Аксьонова Н. В. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 232 с.
4. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності, навч. посіб. / Галасюк С.С., Нездоймінов С.Г., Гельветика: 2025. 248с.
5. Організація екскурсійної діяльності, навч. посіб./ Чернишова Т. М. Житомир: Поліський нац. ун-т, 2022. 160 с.
6. Екскурсологія : підручник. / за заг. ред. д.е.н., проф., В.О. Негодченка. Київ : Каравела, 2023. 370 с.

7. Історія екскурсійної діяльності, навч. посіб. / Федорченко В.К. К. Кондор. 2025. 168 с.

Додаткова література

1. Прилуцький А.М. Особливості здійснення екскурсійної діяльності в Україні в сучасних умовах. *Наука і техніка сьогодні*. 2024. 5 (33). С. 450-463. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-5\(33\)-450-463](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-5(33)-450-463)

2. Прилуцький А.М., Волошина О.В., Бойко О.Р., Бубновська І.А. Інформаційні технології як інструмент вивчення іноземних мов в сфері екскурсійної діяльності. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2025. №9 (39). С. 98 – 111. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-9\(39\)-98-111](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-9(39)-98-111)

3. Прилуцький А.М., Плахотний О.О. Екскурсійно - розважальна діяльність у сільському зеленому туризмі. *Наукові перспективи*. 2025. № 11 (65). С. 871 – 885. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-11\(65\)-871-884](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-11(65)-871-884)

4. Прилуцький А.М. Землеробство та тваринництво як базис харчових ланцюгів Трипілля при формуванні туристичного продукту. *Наука і техніка сьогодні*. 2025. № 2 (43). С. 361-376. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-2\(43\)-361-376%20](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-2(43)-361-376%20)

5. Прилуцький А.М. Сучасний стан та проблеми розвитку сільського зеленого туризму в Україні. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. № 5 (23). С. 163-176 DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-5\(23\)-163-176](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-5(23)-163-176)

6. Старинець, О., Шестель, О., Матвійчук, Л. Новітні тенденції формування екскурсій в Україні. *Innovations and Technologies in the Service Sphere and Food Industry*. 2023. 3 (9), 66-70. [https://doi.org/10.32782/2708-4949.3\(9\).2023.11](https://doi.org/10.32782/2708-4949.3(9).2023.11)

7. Літовка-Деменіна С. Г. Особливості квест-екскурсії як інноваційний напрям екскурсійної діяльності. *Ефективна економіка*. 2024. 7. <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.7.49>

URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/4225/4260>

8. Червінська, О., Андрійчук, Т., Власенко, Р., Вискушенко, Д. Теоретичні та методичні основи проведення екскурсій під час вивчення географії у закладах загальної середньої освіти. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2023. 11 (9), 63–70. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol11i9-009>

9. Гринюк В.І., Кіцелюк І.П. Розробка квест-екскурсії з використанням геоінформаційних систем. *Науковий вісник ІФНТУНГ. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості*. 2022. 2 (26), С. 89 – 100 DOI: [10.31471/2409-0948-2022-2\(26\)-89-100](https://doi.org/10.31471/2409-0948-2022-2(26)-89-100)

10. Якименко-Терещенко, Н., Чайка, Т., Яріко, М. Квест-екскурсії з віртуальним гідом як інноваційні події продукти індустрії туризму та гостинності. *Innovations and Technologies in the Service Sphere and Food Industry*. 2023. 1 (7), 42-47. [https://doi.org/10.32782/2708-4949.1\(7\).2023.8](https://doi.org/10.32782/2708-4949.1(7).2023.8)

11. Степанов В. Ю., Якименко-Терещенко Н. В., Чайка Т. Ю. Теорія і практика міждисциплінарного підходу до екскурсійної діяльності. *Інфраструктура ринку*. 2023. № 70. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/70-2023>

12. Бойко О. Екскурсійна діяльність Фонду Президентів України: нові виклики. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського*.

2021. Вип.61. С. 337-348. URL: <https://nbuviap.gov.ua/e-biblioteka/naukovi-resursy/sotsialni-komunikatsii/boiko-o-ekskursiina-diialnist-fondu-prezydentiv-ukrainy>

13. Лисюк Т. В. Екскурсологія у цифрову епоху: методологічні підходи та практичні інновації. *Економіка та суспільство*. 2025. № 75. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-27>

Інформаційні ресурси

1. Державне агентство України з туризму та курортів. Офіційний сайт. URL: www.tourism.gov.ua

2. Галузеві стандарти. Перелік національних стандартів сфери туризму. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ecfd6c5a-1760-4d8d-a931-3a63f64e2310&title=GaluzeviStandarti>

3. UA IGotoWorld.com – туристичний портал про Україну: сайт. URL: <https://ua.igotoworld.com>

4. Екскурсія та екскурсії – значна складова навчального процесу. URL: <https://www.lycem-do-dytyny.com/ekskursiya/>

5. Екскурсія, як форма розумового виховання. URL: <https://sites.google.com/site/rozumovevihovannadoskilnikiv/golovna-storinka/formi-rozumovogo-vihovanna/>

6. Екскурсії у формі гри. URL: <https://urok-ua.com/ekskursiyi-u-formi-gri/>

7. Про охорону культурної спадщини: Закон України // Верховна Рада України. Чинний. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>

8. Природно-заповідний фонд України. URL: <http://www.pzf.in.ua/index.php/lmm-look>

9. European federation of tourist guide associations. URL: <http://www.feg-touristguides.com>

10. World Federation of Tourist Guide Associations. URL: <http://www.wftga.org>

11. World Tourism Organisation. UNWTO. URL: <https://www.untourism.int>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	4
2	Участь у роботі на практичних заняттях	9
3	Виконання контрольних робіт, тестування	9
4	Індивідуальні творчі завдання (виконання презентацій за заданою проблемною тематикою)	8
Всього за атестацію 1		30
Атестація 2		
5	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	4
6	Участь у роботі на практичних заняттях	9
7	Виконання контрольних робіт, тестування	9
8	Індивідуальні творчі завдання (виконання презентацій за заданою проблемною тематикою)	8
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та активності здобувача		10
Підсумкове тестування		30
Разом		100

Якщо здобувач вищої освіти упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до екзамену.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів, як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни